

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL STRATEGINIŲ PREKIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1022 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-22-112(3) (TAIS Nr. 22-952(3))

2022-09-29 Nr. NV-2791

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: užtikrinti, kad strateginių prekių kontrolės sistema taptų veiksmingesnė, atsižvelgiant į kylančias rizikas nacionaliniam saugumui.

Esama situacija:

- nėra nuostatos, apibrėžiančios, kokiais atvejais tarpininkavimo veikla karinei įrangai priskirtų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių yra draudžiama;
- nėra nuostatos, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos išduodama licencija nereikalinga, kai A, B, C, D kategorijų ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys kontroliuojami Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatytais atvejais;
- nėra reikalavimų, susijusių su duomenų, kad įmonės veikla gali neatitikti nacionalinio saugumo interesų, turėjimu, sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumui įvertinti;
- nėra nustatyta, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, eksportas gali būti uždraustas dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu, įskaitant teroro aktų prevenciją arba žmogaus teisių apsaugą;
- nėra nuostatų, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, tranzitas gali būti uždraustas arba nustatytas reikalavimas gauti leidimą;
- nėra nuostatų, kad licencija/leidimas neišduodami, kai turima informacijos apie didinančius riziką ar keliančius grėsmę nacionaliniam saugumui fizinio ar juridinio asmens ryšius su užsienio valstybių institucijomis ar tų valstybių fiziniais arba juridiniais asmenimis.

Esmė:

- nustatyti, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, eksportas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti uždraustas dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu, įskaitant teroro aktų prevenciją arba žmogaus teisių apsaugą;
- suderinti nuostatas su Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nuostatomis – nurodyti, kad karinei įrangai priskirtų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksportas, importas, tranzitas ir tarpininkavimas A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis yra draudžiamas, išskyrus Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytus atvejus;
- sugriežtinti reikalavimus sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumui įvertinti. Nustatyti, kad įvertinant sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumą neturi būti duomenų, kad įmonės veikla neatitinka nacionalinio saugumo interesų;
- papildyti dėl licencijų neišdavimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų, siekiant užtikrinti licencijos išdavimo atitiktį nacionalinio saugumo interesams, įvertinti subjekto, vykdančio su strateginių prekių eksportu, importu, tranzitu, siuntimu Europos Sąjungoje, įvežimu, tarpininkaujančio sandoriams ar teikiančio techninę pagalbą, patikimumą;
- numatyti galimybę strateginių prekių kontrolę atliekančioms valstybės institucijoms, susiduriančioms su ekspertų konsultacijų dėl prekių klasifikavimo poreikiu, gauti reikalingas ekspertines konsultacijas.

Derinimas:

- po klausimo aptarimo 2022 m. birželio 21 d. tarpinstituciniame pasitarime teikiamas patikslintas projektas, kuris, anot rengėjų, darbo tvarka suderintas su Vidaus reikalų, Krašto apsaugos, Užsienio reikalų ministerijomis ir Vyriausybės kanceliarijos Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupe, taip pat patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės teiktas pastabas ir pasiūlymus. Tačiau Teisės grupė, įvertinusi patikslintą projektą, turi jam pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau projektas įtrauktas į Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo V (rudens) sesijos darbų programos (siūloma svarstyti spalio mėn.).

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina patikslintą projektą pakartotinai aptarti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Teisės grupės teiktas pastabas. Taip pat siūlytume Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki tarpinstitucinio pasitarimo projektą suderinti su Valstybės saugumo departamentu.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37052098789; +37065842722, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt